

Pla Estratègic de l'Esport a Barcelona

Enquesta d'opinió ciutadana sobre la pràctica esportiva 2002

ÍNDEX

Introducció	3
Objecte i justificació de l'estudi	3
Metodologia	5
Característiques tècniques de l'enquesta	5
Població	5
Mostra i enquestes realitzades	6
Tècniques de recollida de la informació	8
Treball de camp	8
Tractament i presentació dels resultats	8
Observacions	9
Característiques dels <i>usuaris i no usuaris</i> d'instal·lacions i equipaments esportius	10
Opinió de les persones <i>no usuàries</i> d'instal·lacions i equipaments esportius	13
Característiques dels <i>usuaris</i> d'instal·lacions i equipaments esportius	15
Opinió dels <i>usuaris</i> sobre les instal·lacions i equipaments on fan esport	20
Opinió dels <i>usuaris i no usuaris</i> sobre la promoció de l'esport al districte	31
Opinió dels <i>usuaris i no usuaris</i> sobre la promoció de l'esport a la ciutat	42
Opinió dels <i>usuaris i no usuaris</i> sobre l'esport en edat escolar	46
Característiques dels <i>tècnics i professionals</i> de l'esport	47
Opinió dels <i>professionals</i> de l'esport com a usuaris d'instal·lacions i equipaments esportius	52
Opinió dels <i>professionals</i> de l'esport sobre la promoció de l'esport en els districtes	58
Opinió dels <i>professionals</i> de l'esport sobre la promoció de l'esport a la ciutat	67
Opinió dels <i>professionals</i> de l'esport sobre l'esport en edat escolar	71
Opinió dels <i>professionals</i> de l'esport pel que fa al desenvolupament de la seva feina	72
Conclusions sobre l'enquesta d'opinió	75
Fonts consultades	
Crèdits	
Annex: el qüestionari	

1. INTRODUCCIÓ

Els Jocs Olímpics celebrats a Barcelona, l'any 1992, van representar un punt d'inflexió per a la pràctica de l'esport a la ciutat de Barcelona.

Barcelona ha fet un gran esforç per facilitar l'accés a la pràctica esportiva dels ciutadans i ciutadanes, i d'ençà les Olimpíades s'han construït noves instal·lacions i equipaments esportius i s'han endegat programes i activitats esportives dirigits a col·lectius específics com el de les persones amb discapacitats. A més, la pràctica de l'esport ha esdevingut un bon senyal de l'augment de la qualitat de vida dels ciutadans i ciutadanes de Barcelona.

L'objectiu d'aquest estudi és anar més endavant i aconseguir que Barcelona sigui veritablement una ciutat de l'esport mitjançant la participació dels ciutadans i ciutadanes i dels professionals i experts, tenint en compte les seves propostes per promoure i millorar la pràctica esportiva a la ciutat, per captar esdeveniments esportius i per incentivar l'activitat econòmica relacionada amb la pràctica de l'esport.

Objecte i justificació de l'estudi

L'estudi que es presenta a continuació és una aproximació a l'opinió que tenen els ciutadans i ciutadanes de Barcelona sobre les possibilitats que ofereix la ciutat de Barcelona, i cadascun dels deu districtes en particular, per a la pràctica de l'esport.

▶▶ Tanmateix, també s'ha volgut fer una prospectiva de futur, mitjançant la detecció de necessitats i tendències a partir de l'opinió donada pels tècnics de l'esport que treballen en aquest sector d'activitat econòmica i pels experts de diferents àmbits de l'esport.

La idea prèvia de la qual es partia era que Barcelona, des dels Jocs Olímpics de l'any 1992, va experimentar un punt d'inflexió que calia aprofitar per situar-la al capdavant de l'esport, però deu anys després de les Olimpíades, l'escenari és diferent i cal esbrinar quines han de ser les prioritats per a la ciutat i per a cadascun dels districtes.

L'objectiu del treball és doncs aprofundir en el coneixement, de manera descriptiva, d'aquells aspectes que permetin una aproximació a les necessitats dels usuaris i no usuaris d'equipament esportius i a l'opinió dels tècnics i experts de l'àmbit de l'esport.

Els blocs comuns fonamentals d'informació, dels practicants i no practicants d'esport, dels tècnics o professionals de l'esport i dels comerciants han estat els següents:

- ▶▶ Perfil social, cultural i laboral.
- ▶▶ Pràctica esportiva: tipus, motivació, freqüència, lloc i valoració.
- ▶▶ Coneixement i satisfacció respecte de les possibilitats del barri (districte) per practicar esport.
- ▶▶ Coneixement i satisfacció respecte de les possibilitats de la ciutat de Barcelona per practicar esport.
- ▶▶ Coneixement i valoració de les activitats i programes esportius que es fan al barri (districte)
- ▶▶ Coneixement i valoració dels clubs, federacions i associacions esportives del barri (districte).

- » Valoració de l'esport en edat escolar.
- » Opinió sobre propostes relacionades amb la promoció de l'esport a la ciutat de Barcelona.

A més dels anteriors, els blocs específics comuns tant per a comerciants com per a tècnics han estat:

- » Opinió sobre el futur i l'evolució de la pràctica esportiva en el districte i a la ciutat.
- » Valoració de la importància de diferents sectors econòmics vinculats al món de l'esport.
- » Valoració de les relacions entre els diferents actors socials de l'esport.

Finalment, i només en el cas de tècnics i professionals, també s'ha obtingut informació sobre:

- » Formació i entorn de treball: lloc de treball, col·lectiu amb el qual es treballa.

L'instrument més adient per aconseguir aquesta informació ha estat l'enquesta, de manera que s'ha realitzat el treball de camp mitjançant l'enregistrament d'enquestes a partir de qüestionari.

D'altra banda, per fer la prospecció de futur i copsar l'opinió dels experts amb profunditat, identificar els elements que caracteritzen la realitat de l'esport a la ciutat i arribar a conclusions de consens, s'ha fet servir el mètode Delphi. El qüestionari que s'ha fet arribar als experts inclou tres blocs de preguntes, cadascun d'ells relacionat amb un dels eixos del pla estratègic, que són els següents:

- » Aspectes que identifiquen o poden identificar Barcelona com a ciutat de l'esport entre les ciutats del món.
- » Els elements que fan i faran de Barcelona un centre direccional dels sectors econòmics i de coneixement vinculats a l'esport.
- » Les accions que caldrà fer per promoure la pràctica de l'esport a la ciutat i construir-la socialment.

2. METODOLOGIA

Característiques tècniques de l'enquesta

La informació, en el cas dels practicants i no practicants, s'ha obtingut mitjançant enquesta per qüestionari realitzada a un membre de la llar que complís els requisits prèviament establerts (quotes) i per telèfon.

En el cas dels tècnics i professionals de l'esport i dels comerciants, la informació s'ha obtingut mitjançant una enquesta personal per qüestionari a les instal·lacions i equipaments públics i privats seleccionats (quotes).

Els àmbits que ha abastat l'enquesta han estat: el perfil social, cultural i laboral dels entrevistats, la pràctica esportiva dels entrevistats, l'opinió sobre la promoció de l'esport al districte i a la ciutat, la conformitat amb determinades propostes per promocionar l'esport a la ciutat i, en el cas dels tècnics i professionals de l'esport (inclosos els comerciants), l'opinió sobre determinades necessitats del districte, sobre el futur i finalment, i només en el cas dels tècnics, aspectes relacionats amb l'entorn laboral.

Àmbit territorial: Barcelona

Univers estadístic (població): ciutadans i ciutadanes de Barcelona

Unitat entrevistada:

usuaris i no usuaris	- un membre de la llar que complís els requisits establerts per quotes
tècnics i professionals	- un tècnic o professional d'un equipament esportiu (públic o privat) i en el cas dels comerciants el responsable del establiment

Tipus d'enquesta:

usuaris i no usuaris	- telefònica per qüestionari
tècnics i professionals	- personal per qüestionari

Àmbit temporal: de juny a octubre de 2002

Horaris de les entrevistes: de 8 a 21 hores

Qüestionari: Veure annex 1, nombre de variables: 156

Població

La població de l'estudi ha estat la població de Barcelona de l'any 2000, segons les dades de l'Anuari Estadístic de la Ciutat de Barcelona 2001, de l'Ajuntament de Barcelona.

Les enquestes destinades als usuaris i no usuaris d'instal·lacions esportives s'han fet tenint en compte els resultats de l'enquesta d'hàbits esportius a Barcelona de l'any 1999.

L'Enquesta d'opinió ciutadana sobre la pràctica esportiva – 2002

Població per districtes		
Població a 1 de gener del 2001		
Ciutat Vella	88.793	5,90%
Eixample	248.383	16,50%
Sants Montjuïc	167.189	11,11%
Les Corts	82.291	5,47%
Sarrià-Sant Gervasi	132.864	8,83%
Gràcia	114.018	7,57%
Horta-Guinardó	165.942	11,02%
Nou Barris	164.163	10,91%
Sant Andreu	135.281	8,99%
Sant Martí	206.401	13,71%
	1.505.325	100,00%

Població d'usuaris i no usuaris per edats								
	Joves 15-24 anys		Adults baix 25-44 anys		Adults alts 45-64 anys		Gent gran més de 65 anys	
Ciutat Vella	9.429,00	4,42%	22.732,00	5,38%	19.989,00	5,23%	23.360,00	7,49%
Eixample	30.543,00	14,33%	68.325,00	16,18%	60.908,00	15,95%	62.011,00	19,89%
Sants-Montjuïc	22.592,00	10,60%	48.403,00	11,46%	41.091,00	10,76%	34.227,00	10,98%
Les Corts	12.953,00	6,08%	22.393,00	5,30%	21.962,00	5,75%	13.658,00	4,38%
Sarrià-Sant Gervasi	18.172,00	8,53%	35.522,00	8,41%	32.510,00	8,51%	26.993,00	8,66%
Gràcia	15.023,00	7,05%	32.186,00	7,62%	28.963,00	7,58%	26.813,00	8,60%
Horta-Guinardó	26.338,00	12,36%	47.156,00	11,17%	45.776,00	11,99%	31.009,00	9,94%
Nou Barris	27.333,00	12,83%	46.522,00	11,02%	45.492,00	11,91%	31.741,00	10,18%
Sant Andreu	20.947,00	9,83%	38.922,00	9,22%	34.431,00	9,02%	23.718,00	7,61%
Sant Martí	29.779,00	13,97%	60.182,00	14,25%	50.783,00	13,30%	38.281,00	12,28%
	213.109,00	100,00%	422.343,00	100,00%	381.905,00	100,00%	311.811,00	100,00%

Pel que fa a la població de professionals de l'esport de la ciutat de Barcelona (tècnics i comerciants), s'ha fet una aproximació a aquestes dades de població mitjançant les dades de població del padró de l'any 1996, en concret la població ocupada al sector de l'esport.

Tècnics, professionals i comerciants		
Aproximació a la població ocupada en el		Padró 1996
Ciutat Vella	24.301,00	4,59%
Eixample	90.583,00	17,10%
Sants Montjuïc	57.631,00	10,88%
Les Corts	31.093,00	5,87%
Sarrià-Sant Gervasi	48.664,00	9,19%
Gràcia	42.188,00	7,96%
Horta-Guinardo	60.690,00	11,46%
Nou Barris	55.720,00	10,52%
Sant Andreu	47.696,00	9,00%
Sant Martí	71.185,00	13,44%
	529.751,00	100,00%

Mostra i Enquestes realitzades

La mostra que s'ha calculat ha tingut en compte els criteris de representativitat, confiança i grandària mostral.

S'ha seguit un model de mostreig **aleatori simple**, amb assignació proporcional. La mostra dels **usuaris i no usuaris d'equipaments esportius** ha estat calculada en 400 enquestes per les dades globals i en el cas de màxima indeterminació, és a dir **p=q=0'5**. Amb

la finalitat de tenir representació suficient per edats i sexe, s'ha augmentat la grandària mostral a **803** enquestes, amb la qual cosa el marge d'error ha estat del **3,5%**

La mostra dels **professionals de l'esport (tècnics i comerciants)** ha estat calculada també en 400 enquestes per a un **nivell de confiança del 95,5%**, un **marge d'error del 5%** (3,5%)

Posteriorment les enquestes s'han assignat de manera proporcional a cadascun dels districtes, i en el cas de les enquestes destinades a usuaris i no usuaris d'instal·lacions i equipaments esportius, per grups d'edat i sexe.

Dades de la mostra

La distribució de les enquestes de la mostra d'usuaris i no usuaris d'equipaments i instal·lacions esportives ha estat la següent:

DISTRIBUCIÓ DE LA MOSTRA D'USUARIS I NO USUARIS PER EDATS I SEXE

DISTRICTE	EDAT	16-24		25-44		45-64		65 i més		TOTAL		TOTAL
	SEXE	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	
Ciutat Vella	Mostra	3	3	7	7	6	6	7	7	23	23	46
	Percentatge	6,5%	6,5%	15,2%	15,2%	13,0%	13,0%	15,2%	15,2%	50,0%	50,0%	100%
Eixample	Mostra	8	10	19	23	17	20	16	20	60	73	133
	Percentatge	6,0%	7,5%	14,3%	17,3%	12,8%	15,0%	12,0%	15,0%	45,1%	54,9%	100%
Sants Montjuïc	Mostra	6	7	14	16	12	13	9	11	41	47	88
	Percentatge	6,8%	8,0%	15,9%	18,2%	13,6%	14,8%	10,2%	12,5%	46,6%	53,4%	100%
Les Corts	Mostra	4	4	6	7	6	7	4	4	20	22	42
	Percentatge	9,5%	9,5%	14,3%	16,7%	14,3%	16,7%	9,5%	9,5%	47,6%	52,4%	100%
Sarrià- Sant Gervasi	Mostra	5	6	10	12	9	11	7	9	31	38	69
	Percentatge	7,2%	8,7%	14,5%	17,4%	13,0%	15,9%	10,1%	13,0%	44,9%	55,1%	100%
Gràcia	Mostra	4	5	9	11	8	10	7	9	28	35	63
	Percentatge	6,3%	7,9%	14,3%	17,5%	12,7%	15,9%	11,1%	14,3%	44,4%	55,6%	100%
Horta- Guinardó	Mostra	7	8	14	15	13	15	9	10	43	48	91
	Percentatge	7,7%	8,8%	15,4%	16,5%	14,3%	16,5%	9,9%	11,0%	47,3%	52,7%	100%
Nou Barris	Mostra	8	9	13	15	13	15	9	10	43	49	92
	Percentatge	8,7%	9,8%	14,1%	16,3%	14,1%	16,3%	9,8%	10,9%	46,7%	53,3%	100%
Sant Andreu	Mostra	6	7	11	12	10	11	7	7	34	37	71
	Percentatge	8,5%	9,9%	15,5%	16,9%	14,1%	15,5%	9,9%	9,9%	47,9%	52,1%	100%
Sant Martí	Mostra	9	9	17	19	15	16	11	12	52	56	108
	Percentatge	8,3%	8,3%	15,7%	17,6%	13,9%	14,8%	10,2%	11,1%	48,1%	51,9%	100%
TOTAL	Mostra	61	69	121	139	110	125	87	100	379	433	812
	Percentatge	7,5%	8,5%	14,9%	17,1%	13,6%	15,4%	10,7%	12,3%	46,7%	53,3%	100%

La distribució de les enquestes de la mostra de professionals de l'esport, és a dir, dels tècnics i comerciants ha estat la següent:

Tècnics, professionals i comerciants

Aproximació a la població ocupada en el sector esports	Mostra	Percentatge
Ciutat Vella	18	4,5%
Eixample	68	17,1%
Sants Monjuïc	43	10,8%
Les Corts	23	5,8%
Sarrià-Sant Gervasi	36	9,1%
Gràcia	32	8,1%
Horta-Guinardo	46	11,6%
Nou Barris	42	10,6%
Sant Andreu	36	9,1%
Sant Martí	53	13,4%
TOTAL	397	100%

Tècniques de recollida de la informació

La tècnica de recollida d'informació que s'ha utilitzat ha estat l'enquesta per qüestionari (veure annex 1), la qual ha permès recollir informació estandarditzada de tipus quantitatiu i qualitatiu – mitjançant preguntes tancades i obertes- del perfil sociodemogràfic dels usuaris i no usuaris d'instal·lacions i equipaments esportius i dels professionals de l'esport (tècnics i comerciants).

L'enquesta dels usuaris i no usuaris ha estat telefònica i l'enquesta dels professionals ha estat personal. En la majoria dels casos s'ha explicat la finalitat i l'objectiu de l'estudi per crear una relació de confiança amb els entrevistats i fomentar la seva col·laboració. Els objectius del treball de camp han anat encaminats a obtenir una bona comprensió de les preguntes per part de l'entrevistat i una bona taxa de resposta.

Posteriorment les dades recollides a l'enquesta s'han codificat i traduït a una matriu de dades per a la seva posterior anàlisi estadística amb el programa d'anàlisi de dades *SPSS/Win v.10*.

Treball de camp

El treball de camp de l'estudi ha estat realitzat per un equip de cinc enquestadors durant els mesos de juny i juliol de 2002, concretament des del dia 10 de juny fins el 31 de juliol, de dilluns a dissabte des de les 8 del matí fins a les 21 del vespre.

El criteri seguit per fer les trucades telefòniques, ha estat el de quotes per districte, edat i sexe, i s'ha fet una selecció aleatòria a partir del llistat telefònic.

Tractament i presentació dels resultats

La matriu de dades ha estat depurada, recodificada i validada. Posteriorment s'ha fet l'anàlisi descriptiva de les dades (taules de freqüències, taules de contingència) i la inferència estadística (comparació de mitjanes). Per a l'anàlisi estadística i la presentació dels resultats s'han fet servir dues aplicacions: SPSS versió 10.0 i EXCEL.

Observacions

Denominació de les instal·lacions i equipaments esportius

En aquest estudi s'ha respectat el nom amb el qual les persones coneixen els equipaments o les instal·lacions on fan esport (usuaris i tècnics). Per aquesta raó, és possible que algunes de les denominacions no coincideixin amb el nom oficial de l'entitat.

Límits geogràfics

A l'anàlisi de l'enquesta s'ha respectat la resposta sobre la localització de l'equipament o instal·lació on les persones enquestades (usuaris i tècnics) fan esport. Per tant, pot haver-hi un cert biaix o confusió deguda a la percepció errònia d'aquesta localització (pe. el cas d'un equipament que la persona pensa que és del seu districte i és del districte contigu).